

**Miljøministeriets departement
Højbro Plads
1200 København K**

København 15. juni 2006

Klage over miljøministeriets ulovlige hemmeligholdelse

I anledning af at miljøministeriet nu i præcis to år ulovligt har hemmeligholdt data fra GMO-fodringsforsøg, vil Greenpeace hermed klage til miljøministeriet over deres egen afgørelse af 24. maj 2006.

Efter to år med miljøministeriets bortforklaringer og procedureforsvar, der ville have passet til en Kafka-novelle, føler jeg mig en anelse naiv, når jeg hermed endnu engang appellerer til ministeren om at sætte hensynet til miljøet, dyrs og menneskers sundhed samt hensynet til EU-loven over hensynet til Monsanto og selvopfundne procedurer.

Den konkrete klage er, som det også fremgår af de to vedhæftede breve, at ministeriet i sine afslag konsekvent undlader at forholde sig til det centrale spørgsmål om hemmeligholdelsens legitimitet.

Der er jf. direktiv 2001/18 art. 25 kun én betingelse, der kan berettige til hemmeligholdelse af GMO-materiale. Denne ene betingelse er, som det også fremgår af ministerens svar til Mette Gjerskov (§20 svar S1469, 23. dec. 2005), at offentliggørelsen vil kunne skade anmelderens konkurrencemæssige stilling. Men selv for materiale, der ville kunne skade anmelderens konkurrencemæssige stilling, må det alligevel ikke holdes hemmeligt, hvis materialet danner grundlag for miljørisikovurderingen, herunder vurdering af risiko på dyr og menneskers sundhed.

Danmark har, som ministeren svarer Mette Gjerskov (§20 svar S1470, 23. dec. 2005), overhovedet ikke foretaget en vurdering af, hvorvidt den hemmeligholdte data fra fodringsforsøgene med de anormale rotter, påvirker Monsanto's konkurrencemæssige stilling. Danmark forlader sig alene på en vurdering fra de hollandske myndigheder.

De hollandske myndigheder har ifølge deres brev til danske myndigheder fra 7. juni 2004 heller ikke foretaget en vurdering af, hvorvidt materialet møder betingelsen om skade på Monsanto's konkurrencemæssige stilling. Miljøministeriets hemmeligholdelse grunder sig altså på ingen måde i EU-lovgivningens eneste betingelse for, hvad der må holdes hemmeligt.

Miljøministeriet har, så vidt Greenpeace er orienteret, aldrig modtaget oplysninger, der kan berettige ministeriet til at tro at hemmeligholdelsen var lovlig.

- Som første skridt opfordrer Greenpeace med denne klage miljøministeriet til at sørge for, at Danmark selv foretager en vurdering af, hvorvidt offentliggørelsen af fodringsforsøgene (Naylor 1994, 1995 og 1996) vil skade Monsanto's konkurrencemæssige stilling. Det vil sige, at Danmark nu selv vurderer, om

dataene om de abnorme rotter opfylder GMO-lovens eneste betingelse og dermed kan berettige hemmeligholdelse.

Greenpeace vil med denne klage endvidere gøre miljøministeren opmærksom på et svar fra EU-kommissionen til Monsanto i lignende sag, hvor Monsanto ønskede at hemmeligholde ”uheldige” fodringsforsøg i syv andre af Monsanto's GMO'er. I brevet dateret 17. marts 2006 afviser Kommissionen pure Monsanto's ønske om at holde data fra fodringsforsøg hemmelige.

”Kommissionen er af den opfattelse at adgang til rådata på individuelle dyr er en forudsætning for at gøre det muligt fyldestgørende at vurdere effekterne af GMO-fødevarer og -foder på mennesker og dyrs sundhed og på miljøet. Jævnfør artikel 30 paragraf 3 (d) i forordning (EF) 1829/2003 må information, der relaterer til sådanne effekter ikke behandles som fortrolige”.

Kommissionens afslag grundes således direkte i, at fodringsforsøgene nødvendigvis må være offentlige, idet de er nødvendige for at kunne foretage en vurdering af risikoen for miljø og for dyrs og menneskers sundhed. Greenpeace er fuldstændig enig.

Til sammenligning argumenterer miljøministeriets i sit seneste afslag på aktindsigt til Greenpeace d. 24. maj 2006, at offentligheden kun skal have adgang til konklusionerne fra Monsanto's vurdering af risikoen. Når der i lovgivningen (Dir 2001/18 art. 25(4)) står at oplysninger, der er indleveret som led i miljørisikovurderingen under ingen omstændigheder må holdes hemmelige, er det miljøministeriets fortolkning *”[...] at miljørisikovurderingen ikke omfatter de bagvedliggende studier, der ligger til grund for vurderingen af de potentielle uønskede virkninger af GMO'en”* (brev til Greenpeace fra Skov- og Naturstyrelsen 24 Maj 2006)

Greenpeace har svært ved at tro, at miljøministeren selv skulle være enig i denne pinlige fortolkning. Miljøministeren har adskillige gange fortalt folketingets udvalg, at hun arbejder på en så åben som mulig fortolkning af de pågældende artikler i GMO-lovgivningen:

”Det er regerings opfattelse, at der bør være så stor åbenhed og transparens i forhold til beslutninger om godkendelse af genetisk modificerede organismer som mulig”. (S1138)

”Jeg finder det vigtigt at sikre størst mulig åbenhed og transparens ved fortolkningen af udsætningsdirektivets artikel 25.” (S1469)

”Uanset om vurderingerne gennemføres af medlemslandene eller af EFSA, ja, så må der ikke herske tvivl om, at der er gennemført tilbundsgående vurderinger af konsekvenserne for miljøet og mennesker og dyrs sundhed. Et af de elementer der kan bidrage til en større accept af anvendelse af genteknologi, det er åbenhed. Det skal være klart hvordan man er nået frem til den endelige beslutning. Borgerne skal kunne følge beslutningsprocessen og i videst muligt omfang få adgang til sagens materiale.” (fra Connie Hedegaards indlæg på miljøministerrådsmødet 9. marts 2006).

Dog uden at ordene har ført til handling.

- Greenpeace opfordrer med denne klage miljøministeriet til, at Danmark sætter en standard for åbenhed i forvaltningen, der ikke er ringere end det EU-kommissionen formår.
- Greenpeace opfordrer miljøministeriet til at vurdere på ny, om ikke det er i samfundets interesse, at de GMO-fodringsforsøg, der falder uheldigt ud, bliver bragt frem i lyset; og at grunden til afvigelserne undersøges til bunds i stedet for som nu, at man blot forsøger at skjule resultaterne.

Greenpeace mener, at miljøministeriet i forbindelse med denne klage nu bør (har pligt til at) foretage en reel vurdering af, om offentliggørelse af fodringsforsøgene vil skade Monsanto's konkurrencemæssige stilling. Greenpeace har tillid til at en sådan vurdering vil konkludere, at materialet ikke opfylder lovgivningens betingelser for hemmeligholdelse.

I så fald, hvis hemmeligholdelsen findes lovstridig, opfordrer Greenpeace miljøministeriet til at anvende samme model som i brevet fra Kommissionen for at rette op på situationen. Efter at have afvist Monsanto's ønske om, at hemmeligholde data fra fodringsforsøg giver Kommissionen en måneds varsel inden materialet udleveres. Danmark bør ligeledes informere Holland og Monsanto om, at Danmark har konkluderet, at hemmeligholdelsen er ulovlig. Monsanto har så lejlighed til at træffe sine forholdsregler, og ved fristens udløb kan materialet udleveres. De tyske myndigheder anvendte en lignende model, da de i 2005 besluttede, at det var uberettiget at hemmeligholde data om abnorme rotter fra fodringsforsøg med Monsanto's GMO-majs MON863. Monsanto fik således mulighed for at appellere beslutningen to gange inden MON863-dataet blev udleveret.

I anledningen af at det i dag er toårsdagen for hemmeligholdelsen, bør det også nævnes at miljøministeriet afslag på aktindsigt fra den 15. juni 2004 ikke kun gjaldt fodringsforsøgene med Monsanto's GMO-raps, men at miljøministeriet ved samme lejlighed fastholdt hemmeligholdelsen af fodringsforsøgene med GMO-majsen MON863, som de tyske domstole har slået fast aldrig skulle være hemmeligholdt.

Med venlig hilsen

Dan Belusa, Greenpeace

Vedhæftet

- Brev fra Greenpeace 31. maj 2006
- Afslag fra ministeriet 24. maj 2006
- Brev fra Greenpeace 11. maj 2006
- Brev fra EU Kommissionen til Monsanto 17 marts 2006